

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2003

Vyhlásené: 18. 12. 2003 Časová verzia predpisu účinná od: 1. 9.2025 do: 31.12.2025

Obsah dokumentu je právne záväzný.

552

ZÁKON

zo 6. novembra 2003

o výkone práce vo verejnom záujme

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1

Predmet a pôsobnosť zákona

(1) Tento zákon upravuje práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov pri výkone práce vo verejnom záujme.

(2) Tento zákon sa vzťahuje na zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme k zamestnávateľom, ktorými sú

- a) štátne orgány, obce, vyššie územné celky a právnické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy,
- b) právnické osoby zriadené zákonom, právnické osoby zriadené štátnym orgánom, obcou alebo vyšším územným celkom podľa osobitného predpisu¹⁾ a verejné výskumné inštitúcie,^{1a)}
- c) právnické osoby založené štátnym orgánom, obcou alebo vyšším územným celkom, ak majetková účasť alebo súčet majetkovej účasti štátu, obce alebo vyššieho územného celku je viac ako 67 %,
- d) iné právnické osoby založené štátnym orgánom, obcou alebo vyšším územným celkom, u ktorých väčšinu členov riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánov navrhuje štátny orgán, obec alebo vyšší územný celok.

(3) Na pracovnoprávne vzťahy zamestnancov právnickej osoby podľa odseku 2 písm. c) sa nevzťahujú ustanovenia tohto zákona, ak majetková účasť alebo súčet majetkovej účasti štátu, obce alebo vyššieho územného celku sa zníži pod úroveň 67 %, a to odo dňa prevodu majetkovej účasti.

(4) Na pracovnoprávne vzťahy zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme sa vzťahuje Zákonník práce, ak tento zákon alebo osobitný predpis²⁾ neustanovuje inak.

(5) Tento zákon sa nevzťahuje na zamestnancov, ktorí vykonávajú pracovné činnosti remeselné, manuálne alebo manipulačné s prevahou fyzickej práce.

(6) Činnosť člena okrskovej volebnej komisie, zapisovateľa okrskovej volebnej komisie, člena okrskovej komisie pre referendum, zapisovateľa okrskovej komisie pre referendum, sčítacieho komisára a člena komisie obecného zastupiteľstva sa nevykonáva v pracovnoprávnom vzťahu.

§ 2**Vymedzenie niektorých pojmov**

(1) Zamestnanec podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu na základe pracovnej zmluvy^{2a)} alebo dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru^{2b)} k zamestnávateľovi uvedenému v § 1 ods. 2 pri výkone práce vo verejnom záujme, ako aj štatutárny orgán, ktorý je v pracovnoprávnom vzťahu k zamestnávateľovi.

(2) Verejný záujem podľa tohto zákona je záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov. U zamestnancov zamestnávateľa, ktorými sú právnické osoby podľa § 1 ods. 2 písm. c), výkon práce vo verejnom záujme je aj plnenie povinností zamestnancov v záujme týchto právnických osôb podľa Obchodného zákonníka.

(3) Osobný záujem podľa tohto zákona je záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech zamestnancovi alebo jemu blízkym osobám.³⁾

(4) Rozpor záujmov podľa tohto zákona je skutočnosť, ak zamestnanec uprednostní osobný záujem pred verejným záujmom.

§ 3**Predpoklady výkonu práce vo verejnom záujme**

(1) Zamestnancom podľa tohto zákona sa môže stať fyzická osoba, ktorá

- a) má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- b) je bezúhonná,
- c) spĺňa kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné predpoklady, ak to vyžaduje osobitný predpis,⁴⁾
- d) má zdravotnú spôsobilosť na prácu, ktorú má vykonávať, ak to vyžaduje osobitný predpis,⁵⁾
- e) bola zvolená alebo vymenovaná, ak tento zákon alebo osobitný predpis⁶⁾ voľbu alebo vymenovanie ustanovuje ako predpoklad vykonávania práce vo verejnom záujme,
- f) je oprávnená na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami podľa osobitného predpisu,⁷⁾ ak sa takéto oprávnenie na dohodnutú prácu vyžaduje,
- g) má poverenie podľa vnútorných predpisov príslušnej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti,⁸⁾ ak vyučuje náboženstvo.

(2) Predpoklady uvedené v odseku 1 musí zamestnanec spĺňať po celý čas výkonu práce vo verejnom záujme; odsek 3 tým nie je dotknutý.

(3) Predpoklad podľa odseku 1 písm. a) nemusí spĺňať zamestnanec v pracovnoprávnom vzťahu na základe dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru,^{2b)} ktorý vykonáva prácu v oblasti sociálnych vecí a rodiny,⁹⁾ ak to povaha práce dovoľuje.

(4) Za bezúhonného na účely tohto zákona sa nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin.

(5) Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov¹⁰⁾ nie starším ako tri mesiace. Bezúhonnosť možno preukázať aj výpisom z registra trestov alebo odpisom registra trestov vydaným na účely preukázania bezúhonnosti podľa osobitného predpisu.⁷⁾

(6) Fyzická osoba, ktorá je štátnym občanom Slovenskej republiky, poskytne na účel preukázania bezúhonnosti podľa odseku 4 pred uzavretím pracovnoprávneho vzťahu

zamestnávateľovi, ktorý je súčasne služobným úradom podľa osobitného predpisu,^{10a)} údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov.^{10aa)} Údaje podľa prvej vety zamestnávateľ, ktorý je súčasne služobným úradom podľa osobitného predpisu,^{10a)} zašle pred vznikom pracovnoprávneho vzťahu prostredníctvom centrálného informačného systému štátnej služby^{10b)} v elektronickej podobe Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) na vydanie výpisu z registra trestov; generálna prokuratúra a krajská prokuratúra zašlú pred vznikom pracovnoprávneho vzťahu údaje podľa prvej vety v elektronickej podobe prostredníctvom informačného systému generálnej prokuratúry registru trestov na vydanie výpisu z registra trestov.

(7) Fyzická osoba, ktorá je štátnym občanom Slovenskej republiky, poskytne na účel preukázania bezúhonnosti podľa odseku 4 pred uzavretím pracovnoprávneho vzťahu zamestnávateľovi, ktorý nie je súčasne služobným úradom podľa osobitného predpisu,^{10a)} údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov.^{10aa)} Údaje podľa prvej vety zašle zamestnávateľ, ktorý nie je súčasne služobným úradom podľa osobitného predpisu,^{10a)} pred vznikom pracovnoprávneho vzťahu v elektronickej podobe prostredníctvom elektronickej komunikácie generálnej prokuratúry na vydanie výpisu z registra trestov.

(8) Fyzická osoba, ktorá nie je štátnym občanom Slovenskej republiky, na účel preukázania bezúhonnosti podľa odseku 4 predloží pred uzavretím pracovnoprávneho vzťahu zamestnávateľovi výpis z registra trestov alebo obdobný doklad vydaný štátom, ktorého je občanom.

(9) Vymenovanie je predpokladom výkonu funkcie štatutárneho orgánu právnickej osoby zriadenej štátnym orgánom.

§ 4

Právne úkony

Právne úkony za zamestnávateľa voči zamestnancovi, ktorý je štatutárnym orgánom, robí orgán, ktorý ho vymenoval alebo zvolil. Ak je štatutárny orgán vymenovaný prezidentom Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu, robí právne úkony za zamestnávateľa vedúci ústredného orgánu štátnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Ak je štatutárny orgán vymenovaný alebo zvolený kolektívnym orgánom podľa osobitného predpisu,¹¹⁾ robí právne úkony jeho predseda alebo iná fyzická osoba týmto orgánom poverená. V ostatných prípadoch robí právne úkony štatutárny orgán nadriadeného orgánu. Ak zamestnávateľ nemá nadriadený orgán, robí právne úkony štatutárny orgán zriaďovateľa. Ak zamestnávateľ nemá nadriadený orgán ani zriaďovateľa, robí právne úkony vedúci ústredného orgánu štátnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí.

§ 5

Výberové konanie na miesto vedúceho zamestnanca

(1) Miesto vedúceho zamestnanca, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu u zamestnávateľa uvedeného v § 1 ods. 2, a miesto ďalšieho vedúceho zamestnanca, u ktorého to určí pracovný poriadok, sa obsadzuje na základe výsledku výberového konania; to neplatí ak osobitný predpis¹²⁾ ustanovuje aj iný spôsob výberu vedúceho zamestnanca alebo ustanovuje voľbu alebo vymenovanie vedúceho zamestnanca kolektívnym orgánom.

(2) Výberovým konaním na obsadenie miesta vedúceho zamestnanca ustanoveného v odseku 1 (ďalej len „výberové konanie“) sa overujú schopnosti a odborné znalosti uchádzača, ktoré sú potrebné alebo vhodné vzhľadom na povahu povinností, ktoré má zamestnanec vykonávať na mieste vedúceho zamestnanca. Pri výberovom konaní sa musí dodržiavať zásada rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch ustanovená osobitným zákonom.^{12a)} V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu

manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

(3) Výberové konanie vyhlasuje zamestnávateľ v tlači alebo v iných všeobecne prístupných prostriedkoch masovej komunikácie, ktorými sú najmä televízia, rozhlas a internet. Výberové konanie na miesto štatutárneho orgánu vyhlasuje zriaďovateľ alebo zakladateľ alebo orgán štátnej správy, do ktorého pôsobnosti zamestnávateľ, u ktorého bude funkciu štatutárneho orgánu vykonávať, patrí. Výberové konanie sa vyhlasuje najmenej tri týždne pred jeho začatím. Oznámenie o vyhlásení výberového konania obsahuje

- a) názov zamestnávateľa vrátane obce, kde je sídlo zamestnávateľa,
- b) funkciu, ktorá sa obsadzuje výberovým konaním,
- c) kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné predpoklady na vykonávanie funkcie podľa osobitného predpisu,⁴⁾
- d) iné kritériá a požiadavky v súvislosti s obsadzovanou funkciou,
- e) zoznam požadovaných dokladov,
- f) dátum a miesto podania žiadosti o účasť na výberovom konaní.

(4) Zamestnávateľ, ktorý vyhlásil výberové konanie, zriadi výberovú komisiu a vymenuje jej členov. Členov výberovej komisie pri výberovom konaní na miesto štatutárneho orgánu vymenúva zriaďovateľ alebo zakladateľ. Ak zamestnávateľ nemá zriaďovateľa alebo zakladateľa, členov výberovej komisie vymenuje orgán štátnej správy, do ktorého pôsobnosti zamestnávateľ patrí. Výberová komisia má najmenej troch členov, z ktorých najmenej jedného člena určí zástupca zamestnancov. Celkový počet členov výberovej komisie je nepárny.

(5) Uchádzača, ktorý spĺňa predpoklady podľa § 3 ods. 1 písm. a), c) až e) a g), výberová komisia pozve na výberové konanie najmenej sedem dní pred jeho začatím s uvedením dátumu, miesta a hodiny výberového konania. Výberové konanie sa uskutočňuje písomnou formou alebo pohovorom, alebo písomnou formou a pohovorom.

(6) Výberová komisia zhodnotí výsledok výberového konania a na základe výsledkov určí poradie uchádzačov a zverejní výsledok výberového konania tak, aby bolo prístupné každému uchádzačovi. Poradie uchádzačov je záväzné pri obsadení funkcie; zamestnávateľ uzavrie pracovný pomer s uchádzačom podľa poradia. Uchádzač podľa poradia na účel preukázania bezúhonnosti podľa § 3 ods. 5 pred uzavretím pracovnoprávneho vzťahu postupuje podľa § 3 ods. 5 až 8.

(7) Výberová komisia písomne oznámi uchádzačovi výsledok výberového konania do desiatich dní od jeho skončenia.

(8) Ak výberová komisia na základe výberového konania nevyberie uchádzača na obsadzované miesto vedúceho zamestnanca, pretože žiadny uchádzač nevyhovel ustanoveným podmienkam, zamestnávateľ vyhlási nové výberové konanie.

(9) Voľné miesto vedúceho zamestnanca možno obsadiť bez výberového konania len do vymenovania po úspešnom vykonaní výberového konania podľa tohto zákona, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

(10) Uchádzač, ktorý sa cíti poškodený v dôsledku nedodržania podmienok pri výberovom konaní, môže sa domáhať svojich práv na súde vrátane primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

§ 6

- (1) Zamestnávateľ je povinný informovať o voľných pracovných miestach na výkon práce vo

verejnom záujme na mieste u zamestnávateľa, ktoré je zamestnancom prístupné, a umožniť zamestnancom a iným fyzickým osobám uchádzať sa o tieto voľné pracovné miesta.

(2) Zamestnávateľ rozhodne o obsadení voľného pracovného miesta na základe posúdenia vhodnosti jednotlivých uchádzačov z hľadiska ich znalostí a schopností na výkon práce vo verejnom záujme.

§ 7

Podriadenosť zamestnancov

Zamestnancov, ktorí sú blízkymi osobami,³⁾ a zamestnancov a fyzické osoby vykonávajúce verejnú funkciu, ktorí sú blízkymi osobami, nemožno zaradiť do vzájomnej priamej podriadenosti alebo nadriadenosti alebo tak, aby jeden podliehal pokladničnej kontrole alebo účtovnej kontrole druhého, okrem zamestnancov zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v zahraničí a zamestnancov zamestnávateľa, u ktorého pôsobí len jeden vedúci zamestnanec, ktorý je štatutárnym orgánom.

§ 8

Povinnosti a obmedzenia zamestnanca

(1) Zamestnanec je povinný

- a) dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony, ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a vnútorné predpisy a uplatňovať ich podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rešpektovať a chrániť ľudskú dôstojnosť a ľudské práva,
- b) konať a rozhodovať nestranne a zdržať sa pri výkone práce vo verejnom záujme všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nestrannosť a objektívnosť konania a rozhodovania,
- c) zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri výkone práce vo verejnom záujme a ktoré v záujme zamestnávateľa nemožno oznamovať iným osobám, a to aj po skončení pracovného pomeru; to neplatí, ak ho tejto povinnosti zbavil štatutárny orgán alebo ním poverený vedúci zamestnanec, ak osobitný predpis⁷⁾ neustanovuje inak,
- d) zdržať sa konania, ktoré by mohlo viesť k rozporu záujmov,
- e) nezneužívať informácie nadobudnuté v súvislosti a pri vykonávaní zamestnania vo vlastný prospech alebo v prospech blízkych osôb alebo iných fyzických osôb alebo právnických osôb; táto povinnosť platí aj po skončení pracovného pomeru,
- f) zdržať sa konania, z ktorého vyplývajú neoprávnené prisľuby alebo záväzky zaväzujúce zamestnávateľa,
- g) oznámiť nadriadenému vedúcemu zamestnancovi, prípadne orgánu činnému v trestnom konaní stratu alebo poškodenie majetku vo vlastníctve alebo v správe zamestnávateľa,
- h) oznámiť zamestnávateľovi, že bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo že bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, alebo že jeho spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

(2) Zamestnanec nesmie

- a) vykonávať činnosť, ktorou by sa významnou mierou znižovala jeho dôstojnosť vo vzťahu k vykonávanej funkcii alebo by sa ohrozovala jeho nestrannosť,
- b) sprostredkovať pre seba alebo inú fyzickú osobu alebo právnickú osobu obchodný styk
 - 1. so štátom,
 - 2. s obcou,
 - 3. s vyšším územným celkom,

4. so štátnym podnikom, štátnym účelovým fondom a s inou právnickou osobou zriadenou štátom,
 5. s rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou, inou právnickou osobou zriadenou obcou,
 6. s rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou, inou právnickou osobou zriadenou vyšším územným celkom alebo
 7. s inou právnickou osobou s majetkovou účasťou štátu, Fondu národného majetku Slovenskej republiky, obce alebo vyššieho územného celku;
- to neplatí, ak takáto činnosť vyplýva zamestnancovi z výkonu práce vo verejnom záujme,
- c) požadovať alebo prijímať dary alebo iné výhody alebo navádzať iného na poskytovanie darov alebo iných výhod v súvislosti a pri výkone práce vo verejnom záujme; to neplatí, ak ide o dary alebo iné výhody poskytované obvykle pri výkone práce vo verejnom záujme alebo na základe zákona alebo zamestnávateľom,
 - d) nadobúdať majetok od štátu, obce alebo vyššieho územného celku inak ako vo verejnej súťaži alebo vo verejnej dražbe, ak osobitný predpis neustanovuje inak,¹³⁾ s výnimkou, ak obec alebo vyšší územný celok zverejní podmienky nadobudnutia majetku; to sa vzťahuje aj na osoby blízke zamestnancovi,
 - e) používať symboly spojené s výkonom práce vo verejnom záujme na osobný prospech,
 - f) zneužívať výhody vyplývajúce z výkonu práce vo verejnom záujme, a to ani po skončení výkonu týchto prác,
 - g) poskytovať nepravdivé vyhlásenia súvisiace s vykonávaním práce vo verejnom záujme.

(3) Povinnosť mlčanlivosti podľa odseku 1 písm. c) sa nevzťahuje na oznámenie kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.^{13aa)}

§ 9

Podnikanie, výkon inej zárobkovej činnosti vedúceho zamestnanca, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu, a členstvo v riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánoch

(1) Vedúci zamestnanec, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu u zamestnávateľa uvedeného v § 1 ods. 2, nesmie podnikáť alebo vykonávať inú zárobkovú činnosť a byť členom riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánov právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť. Zákaz členstva v riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánoch právnických osôb sa nevzťahuje na tohto vedúceho zamestnanca, ak je vyslaný do riadiaceho, kontrolného alebo dozorného orgánu právnickej osoby zamestnávateľom a ak takáto činnosť vyplýva z výkonu jeho práce; tento vedúci zamestnanec nemôže od príslušnej právnickej osoby poberať odmenu, iný príjem alebo ďalšiu výhodu.

(2) Obmedzenia ustanovené v odseku 1 sa nevzťahujú na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v štátnych zdravotníckych zariadeniach alebo v neštátnych zdravotníckych zariadeniach, ktorých zriaďovateľom je obec, vyšší územný celok, na vedeckú činnosť, pedagogickú činnosť, lektorskú činnosť, prednášateľskú činnosť, publicistickú činnosť, literárnu činnosť, umeleckú činnosť alebo športovú činnosť, činnosť sprostredkovateľa a rozhodcu pri kolektívnom vyjednávaní a na správu vlastného majetku alebo na správu majetku svojich maloletých detí, na činnosť v poradnom orgáne vlády, na činnosť člena v rozkladovej komisii a na činnosť, ktorá vyplýva z projektov financovaných z programov Európskej únie. Vedúci zamestnanec, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu, môže vykonávať činnosť znalca, tlmočníka alebo prekladateľa len vtedy, ak sa táto činnosť vykonáva pre súd, pre iný štátny orgán, pre obec alebo pre vyšší územný celok.

(3) Obmedzenie podľa odseku 1 sa tiež nevzťahuje na

- a) účasť vedúceho zamestnanca, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu, na projekte rozvojovej pomoci Európskej únie iným krajinám, realizovanom ministerstvom alebo ostatným ústredným orgánom štátnej správy v mene Európskej únie a financovanom Európskou úniou,
- b) činnosť vedúceho zamestnanca, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu, pri posudzovaní projektu financovaného zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky alebo z iných zdrojov,
- c) činnosti, ktorých predmetom je uskutočňovanie programu supervízie.

(4) Vedúci zamestnanec, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu, je povinný do 30 dní odo dňa jeho ustanovenia na miesto vedúceho zamestnanca skončiť inú zárobkovú činnosť, podnikanie alebo členstvo v riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánoch právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť spôsobom vyplývajúcim z príslušných právnych predpisov.

§ 9a

(1) Zamestnanec môže popri svojom zamestnaní vykonávanom v pracovnom pomere vykonávať zárobkovú činnosť, ktorá je zhodná s predmetom činnosti zamestnávateľa, bez jeho súhlasu:

- a) na projekte rozvojovej pomoci Európskej únie iným krajinám, realizovanom ministerstvom alebo ostatným ústredným orgánom štátnej správy v mene Európskej únie a financovanom Európskou úniou,
- b) pri posudzovaní projektu financovaného zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky alebo z iných zdrojov,
- c) ktorej predmetom je uskutočňovanie programu supervízie.

(2) Zamestnancovi a vedúcemu zamestnancovi, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu, ktorý sa zúčastňuje na projekte rozvojovej pomoci Európskej únie iným krajinám, realizovanom ministerstvom alebo ostatným ústredným orgánom štátnej správy v mene Európskej únie a financovanom Európskou úniou, sa poskytne pracovné voľno najviac v rozsahu 60 pracovných dní v kalendárnom roku.

(3) Za čas pracovného voľna poskytnutého podľa odseku 2 zamestnancovi a vedúcemu zamestnancovi, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu, patrí funkčný plat alebo priemerný mesačný zárobok len vtedy, ak je tento funkčný plat alebo priemerný mesačný zárobok refundovaný z prostriedkov Európskej únie.

(4) Ako výkon práce sa posudzuje čas poskytnutého pracovného voľna, za ktorý patrí zamestnancovi a vedúcemu zamestnancovi, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu, funkčný plat alebo priemerný mesačný zárobok.

§ 9b

Zamestnávateľ poskytne pracovné voľno bez náhrady mzdy zamestnancovi, ktorý nasleduje manžela vykonávajúceho prácu vo verejnom záujme v zahraničí alebo ktorý nasleduje manžela vykonávajúceho štátnu službu v cudzine;^{13a)} pracovné voľno sa poskytne na žiadosť zamestnanca na čas nasledovania manžela do zahraničia.

§ 10

Majetkové priznanie

(1) Vedúci zamestnanec je povinný deklarovať svoje majetkové pomery do

- a) 30 dní od ustanovenia na miesto vedúceho zamestnanca,

b) 31. marca každého kalendárneho roka.

(2) Vedúci zamestnanec, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu u zamestnávateľa uvedeného v § 1 ods. 2, oznamuje údaje o svojich majetkových pomeroch v rozsahu podľa osobitného predpisu¹⁴⁾ orgánu, ktorý ho vymenoval alebo zvolil. Ak je štatutárny orgán vymenovaný prezidentom Slovenskej republiky, údaje o svojich majetkových pomeroch oznamuje vedúcemu ústredného orgánu štátnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí. Ak je štatutárny orgán vymenovaný alebo zvolený kolektívnym orgánom, jeho predsedovi alebo inej fyzickej osobe týmto orgánom povereným. V ostatných prípadoch vedúci zamestnanec, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu u zamestnávateľa uvedeného v § 1 ods. 2, oznamuje údaje o svojich majetkových pomeroch štatutárnemu orgánu nadriadeného orgánu. Ak zamestnávateľ nemá nadriadený orgán, oznamuje údaje o svojich majetkových pomeroch štatutárnemu orgánu zriaďovateľa. Ak zamestnávateľ nemá nadriadený orgán ani zriaďovateľa, oznamuje údaje o svojich majetkových pomeroch vedúcemu ústredného orgánu štátnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí.

(3) Vedúci zamestnanec oznamuje údaje o svojich majetkových pomeroch v rozsahu podľa osobitného predpisu¹⁴⁾ štatutárnemu orgánu.

§ 11

Predbežné stanovisko

Zamestnanec môže požiadať zamestnávateľa alebo ním poverenú fyzickú osobu o vydanie predbežného stanoviska, či určité konanie alebo nekonanie pri výkone práce vo verejnom záujme je v rozpore s povinnosťami a obmedzeniami, ktoré sú ustanovené týmto zákonom.

§ 12

Pracovný poriadok

Zamestnávateľ vydá pracovný poriadok po predchádzajúcom súhlase zástupcov zamestnancov, inak je neplatný.

§ 12a

Zamestnávateľ je povinný upraviť v pracovnom poriadku alebo v inom vnútornom predpise podrobnosti^{14a)} pri uzatváraní dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru,^{2b)} ktoré môže zamestnávateľ na plnenie svojich úloh alebo na zabezpečenie svojich potrieb uzatvárať s fyzickými osobami len výnimočne.

§ 13

(1) Ak fyzická osoba alebo právnická osoba upozorní zamestnávateľa na porušenie povinnosti alebo obmedzenia zamestnancom podľa tohto zákona, zamestnávateľ je povinný zistiť, či zamestnanec porušil povinnosti alebo obmedzenia, a do 30 dní od prijatia upozornenia oboznámiť túto právnickú osobu alebo fyzickú osobu s výsledkom, ako aj s prijatým opatrením.

(2) Zamestnávateľ je povinný konať podľa odseku 1, ak písomné upozornenie je podpísané, je z neho zrejmé, kto ho podáva, akého porušenia povinnosti alebo obmedzenia zamestnanca sa týka vrátane uvedenia skutočností, z ktorých možno odvodiť porušenie povinnosti alebo obmedzenia.

§ 13a

Náhrada škody

(1) Zamestnávateľ je povinný požadovať od zamestnanca náhradu škody, za ktorú mu zamestnanec zodpovedá. Požadovanú náhradu škody určí zamestnávateľ. Ak škodu spôsobil

zamestnanec, ktorý je štatutárnym orgánom sám alebo spoločne s podriadeným zamestnancom, náhradu škody určí orgán uvedený v § 4.

(2) Náhradu škody spôsobenej z nedbanlivosti môže zamestnávateľ určiť nižšou sumou, ako je skutočná škoda alebo ako je štvornásobok funkčného platu alebo priemerného mesačného zárobku zamestnanca. Ak skutočná škoda spôsobená z nedbanlivosti je nižšia ako jeden funkčný plat alebo priemerný mesačný zárobok zamestnanca, suma náhrady škody musí byť najmenej jedna tretina skutočnej škody. Ak skutočná škoda spôsobená z nedbanlivosti je vyššia ako štvornásobok funkčného platu alebo priemerného mesačného zárobku zamestnanca, suma náhrady škody musí byť najmenej jeden funkčný plat alebo priemerný mesačný zárobok zamestnanca.

(3) Ak zamestnanec uhradil aspoň dve tretiny určenej sumy náhrady škody, môže zamestnávateľ upustiť od vymáhania zvyšnej sumy náhrady škody. To neplatí, ak ide o zodpovednosť zamestnanca za schodok na zverených hodnotách, ktoré je zamestnanec povinný vyúčtovať, a o zodpovednosť zamestnanca za stratu zverených predmetov, alebo ak bola škoda spôsobená úmyselne alebo pod vplyvom alkoholu alebo po požití omamnej látky alebo psychotropnej látky.

§ 13b

Odstupné a odchodné

(1) V podnikovej kolektívnej zmluve možno dohodnúť zvýšenie

- a) odchodného najviac o dvojnásobok funkčného platu alebo priemerného mesačného zárobku,
- b) odstupného najviac o dvojnásobok funkčného platu alebo priemerného mesačného zárobku.

(2) Ak zamestnanec po skončení pracovného pomeru nastúpi opäť k tomu istému zamestnávateľovi alebo k jeho právnomu nástupcovi do pracovného pomeru pred uplynutím času určeného podľa poskytnutého odstupného, je povinný vrátiť odstupné alebo jeho pomernú časť, ak sa so zamestnávateľom nedohodne inak. Zamestnanec je povinný vrátiť odstupné do 15 dní od opätovného vzniku pracovného pomeru, ak sa so zamestnávateľom nedohodne inak. Pomerná časť odstupného sa určí podľa počtu dní od opätovného nástupu do pracovného pomeru do uplynutia času vyplývajúceho z poskytnutého odstupného.

(3) Ustanovenia odseku 2 sa použijú primerane, ak zamestnancovi po skončení pracovného pomeru k zamestnávateľovi, ktorý je služobným úradom, vznikne

- a) pracovný pomer k inému zamestnávateľovi, ktorý je služobným úradom,
- b) štátnozamestnanecký pomer.

§ 13c

Jednorazové mimoriadne odškodnenie

(1) Zamestnancovi, ktorého miesto výkonu práce bolo dohodnuté na zastupiteľskom úrade Slovenskej republiky v zahraničí a ktorý bol uznaný invalidným v dôsledku teroristických útokov, vojnových udalostí a živelných udalostí v súvislosti s výkonom práce vo verejnom záujme v zahraničí, sa poskytne jednorazové mimoriadne odškodnenie v sume 3,6 násobku až 7,2 násobku jeho posledne priznaného zahraničného funkčného platu.¹⁵⁾

(2) Ak zamestnanec v dôsledku udalostí uvedených v odseku 1 zomrie, poskytne sa pozostalému manželovi, ktorý s ním žije v domácnosti, jednorazové mimoriadne odškodnenie v sume deväťnásobku posledne priznaného zahraničného funkčného platu zamestnanca. Jednorazové mimoriadne odškodnenie sa poskytne aj každému nezaopatrenému dieťaťu zamestnanca s nárokom na sirotský dôchodok v sume trojnásobku posledne priznaného zahraničného funkčného platu zamestnanca.

(3) Jednorazové mimoriadne odškodnenie podľa odsekov 1 a 2 sa poskytne v eurách.

(4) Podrobnosti o poskytnutí jednorazového mimoriadneho odškodnenia určí zamestnávateľ v pracovnom poriadku.

Prechodné ustanovenia

§ 14

(1) Ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj pracovnoprávne vzťahy, ktoré sa do 31. decembra 2003 spravovali zákonom o verejnej službe. Nároky, ktoré z nich vznikli, a právne úkony urobené pred 1. januárom 2004 sa posudzujú podľa predpisov platných do 31. decembra 2003.

(2) Predpoklady na výkon práce vo verejnom záujme podľa § 3 ods. 1 písm. a), c) až g), ktoré zamestnanec spĺňal podľa zákona o verejnej službe do 31. decembra 2003, sú splnené aj na účely tohto zákona; predpoklad podľa § 3 ods. 1 písm. c) je u zdravotníckeho zamestnanca splnený na účely tohto zákona aj pri zmene zamestnávateľa, ak zdravotnícky zamestnanec vykonáva pracovnú činnosť rovnakého charakteru alebo obdobného charakteru, ako je pracovná činnosť, na ktorej vykonávanie mu bola udelená výnimka. Splnenie predpokladu podľa § 3 ods. 1 písm. b) zamestnanec preukáže najneskôr do 31. decembra 2004.

(3) Ak vedúci zamestnanec vykonáva k 1. januáru 2004 funkciu, podniká, vykonáva inú zárobkovú činnosť alebo je členom riadiacich, kontrolných a dozorných orgánov podľa § 9, je povinný do 31. januára 2004 ich skončiť alebo vykonať právne relevantný úkon na ich skončenie.

§ 14a

Prechodné ustanovenie účinné k 1. januáru 2009

(1) Ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj pracovnoprávne vzťahy, ktoré vznikli pred 1. januárom 2009. Právne úkony urobené pred 1. januárom 2009 a nároky, ktoré z nich vznikli, sa posudzujú podľa právnej úpravy platnej do 31. decembra 2008.

(2) Ak fyzická osoba, ktorá vykonáva verejnú funkciu, a zamestnanec, ktorí sú blízkymi osobami,³⁾ sú zaradení do vzájomnej priamej podriadenosti alebo nadriadenosti alebo tak, aby jeden podliehal pokladničnej kontrole alebo účtovnej kontrole druhého (§ 7), je zamestnávateľ povinný do 1. februára 2009 vykonať právne relevantný úkon na zosúladenie s týmto zákonom.

(3) Vedúci zamestnanec, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu právnickej osoby zriadenej štátnym orgánom, ktorého pracovný pomer vznikol na základe pracovnej zmluvy pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, spĺňa predpoklad vymenovania podľa tohto zákona.

§ 14b

Prechodné ustanovenie počas trvania mimoriadnej situácie vyhlásenej v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny

(1) Fyzická osoba, ktorá je štátnym občanom Ukrajiny alebo rodinným príslušníkom štátneho občana Ukrajiny, ktorá je odídencom¹⁶⁾ a ktorá z objektívnych dôvodov nemôže preukázať bezúhonnosť podľa § 3 ods. 8 môže počas trvania mimoriadnej situácie vyhlásenej v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny (ďalej len „mimoriadna situácia“) preukázať bezúhonnosť podľa § 3 ods. 8 aj čestným vyhlásením, ktoré fyzická osoba predloží zamestnávateľovi pred vznikom pracovného pomeru.

(2) Ak fyzická osoba preukázala bezúhonnosť čestným vyhlásením podľa odseku 1 považuje sa za bezúhonnú, ak sa nepreukáže opak.

(3) Preukázanie nepravdivosti čestného vyhlásenia podľa odseku 1 je dôvodom na okamžité skončenie pracovného pomeru.

(4) Fyzická osoba, ktorá preukázala bezúhonnosť čestným vyhlásením podľa odseku 1 a jej pracovný pomer trvá, je povinná do uplynutia dvoch mesiacov od odvolania mimoriadnej situácie preukázať bezúhonnosť podľa § 3 ods. 8.

(5) Ak fyzická osoba nesplní povinnosť podľa odseku 4 pracovný pomer skončí uplynutím dvoch mesiacov od odvolania mimoriadnej situácie.

§ 14c

Prechodné ustanovenie k úprave účinnnej dňom vyhlásenia

Povinnosť vrátiť odstupné alebo jeho pomernú časť podľa § 13b v znení účinnom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa vzťahuje na odstupné, na ktoré vznikol nárok odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

§ 14d

Prechodné ustanovenie účinné od 1. septembra 2025

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny uzatvorí so štátnym zamestnancom, ktorý k 31. augustu 2025 vykonával lekársku posudkovú činnosť pri výkone štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti, pracovnú zmluvu so vznikom pracovného pomeru k 1. októbru 2025, ak štátny zamestnanec spĺňa predpoklady podľa § 3 a do 20. septembra 2025 požiada o jej uzatvorenie.

§ 15

Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa § 2 ods. 1 a 2, § 4 až 14 zákona č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe v znení neskorších predpisov.

§ 16

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2004.

Rudolf Schuster v. r.

Pavol Hrušovský v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

- 1) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov, zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení zákona č. 445/2001 Z. z., zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.
- 1a) Zákon č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 2) Napríklad zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 2a) § 42 Zákonníka práce.
- 2b) § 223 Zákonníka práce.
- 3) § 116 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka.
- 4) Napríklad zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 156/2002 Z. z. o odbornej spôsobilosti pracovníkov v zdravotníctve, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 157/2002 Z. z. o ďalšom vzdelávaní pracovníkov v zdravotníctve, vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 41/1996 Z. z. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov v znení neskorších predpisov.
- 5) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. o Liečebnom poriadku v znení neskorších predpisov.
- 6) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 7) Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 8) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 41/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 9) Napríklad zákon č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 10) Zákon č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 10a) Zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 10aa) § 10 ods. 4 písm. a) zákona č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 91/2016 Z. z.
- 10b) § 25 zákona č. 55/2017 Z. z.
- 11) Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 254/1991 Zb. o Slovenskej televízii v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 255/1991 Zb. o Slovenskom rozhlase v znení neskorších predpisov.
- 12) Napríklad § 85, 101, 133 a 194 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, § 11 ods. 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. v znení neskorších predpisov, § 3 ods. 3 zákona č. 385/1997 Z. z. o Slovenskom národnom divadle v znení zákona č. 103/2014 Z. z., § 4 ods. 2. zákona č. 114/2000 Z. z. o Slovenskej filharmónii v znení zákona č. 103/2014 Z. z., § 11 ods. 2 písm. h) zákona č. 302/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 17 ods. 1 zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 5 ods. 3 zákona č. 103/2014 Z. z. o divadelnej činnosti a hudobnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 12a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).
- 13) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

13a) Napríklad § 64 zákona č. 55/2017 Z. z..

13aa) § 3 písm. b) a c) zákona č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

14) § 114 ods. 2 a 3 zákona č. 55/2017 Z. z..

14a) § 224 ods. 1 a 2 Zákonníka práce.

15) § 22 ods. 1 zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

16) § 2 písm. j) zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

